

Sınıf Yönetimi

4. HAFTA

Öğrenme ve Öğretme Sürecinin Yönetimi

Doç. Dr. Melike ARSLAN

- Sınıfın fiziksel olarak düzenlenmesi ve yönetimi
  - Eğitim ortamının özellikleri
  - Fiziksel ortam ve öğeleri
- Sınıfta yerleşim düzeni
- Öğrenme ve öğretmeye uygun sınıf ortamının oluşturulması ve sürecin yönetimi
  - Öğrenme-öğretme sürecinin aşamaları
  - Öğretimin planlanması
  - Öğretimi uygulama

Eğitim ortamının özellikleri

- Eğitim-öğretim ortamı sınıfın fiziksel ve davranışsal öğretim ortamlarının birleşmesiyle oluşur.

Eğitim ortamının özellikleri

- Eğitim-öğretim ortamı
  - Eğitsel etkinliklerin meydana geldiği
  - İletişimin ve etkileşimin olduğu
  - Araç-gereç gibi öğelerin olduğu
  - Fiziksel, sosyal ve psikolojik içerikli ortamdır.

Eğitim ortamının özellikleri

- Eğitim-öğretim ortamı öğrencilerin
  - Farklı öğrenme amaçları
  - İlgileri
  - Gereksinimleri
  - Becerileri ile uygunluk içinde olmalıdır.

Eğitim ortamının fiziksel özellikleri

- Sınıf ortamının fiziksel düzenlenmesi öğrenci davranışlarında ve amaçlarda etkilidir.

Eğitim ortamının fiziksel özellikleri

- Fiziksel özellikler neler?
  - Sınıfın genişliği
  - Öğrenci sayısı
  - Renk
  - Isı
  - Işık
  - Havalandırma
  - Temizlik
  - Gürültü
  - Görünüm
  - Yerleşim düzenekleri

Eğitim ortamının fiziksel özellikleri

- Tüm bu özelliklerin
  - Günüleyici
  - Öğretici
  - İlgi çekici bir biçimde düzenlenmesi gerekir.

Eğitim ortamının fiziksel özellikleri

- Sınıf yönetimi denince akla
  - Sınıfta disiplini sağlama gelmektedir.
- Halbuki,
  - Öğretmen disiplini sağlamakla birlikte
  - Sınıfın fiziksel düzenini sağlaması
  - Öğretim faaliyetlerin bu fiziksel olanaklara göre planlanması
  - Sınıf içi iletişimi düzenlemesi de akla gelmelidir.

Sınıfta yerleşim düzeyi

- Sınıfta yerleşim düzeyi ipuçları
  - Cinsiyet
  - Boy
  - Görme
  - İşitme
  - İlgisi süresi
  - Temizlik
  - Ekonomik ve sosyal durum

Sınıfta yerleşim düzeyi

- Yerleşim düzeyi
  - Eğitimin **etkin ve akıcı** bir şekilde sürdürülmesini sağlar.
  - Başarılı yerleşim düzeni
    - Sınıf içi etkileşimi
    - Öğretimi olumlu yönde etkiler

Sınıfta yerleşim düzeyi

- Öğretmen, sınıf yerleşim düzenini kurmaya çalışırken öğrencilerin **bireysel farklılıklarını** dikkate almak zorundadır.
  - Herkesin görme ve işitme kolaylığına sahip olması
  - Kimsenin birbirini engellememesine dikkat etmelidir.

Sınıfta yerleşim düzeyi

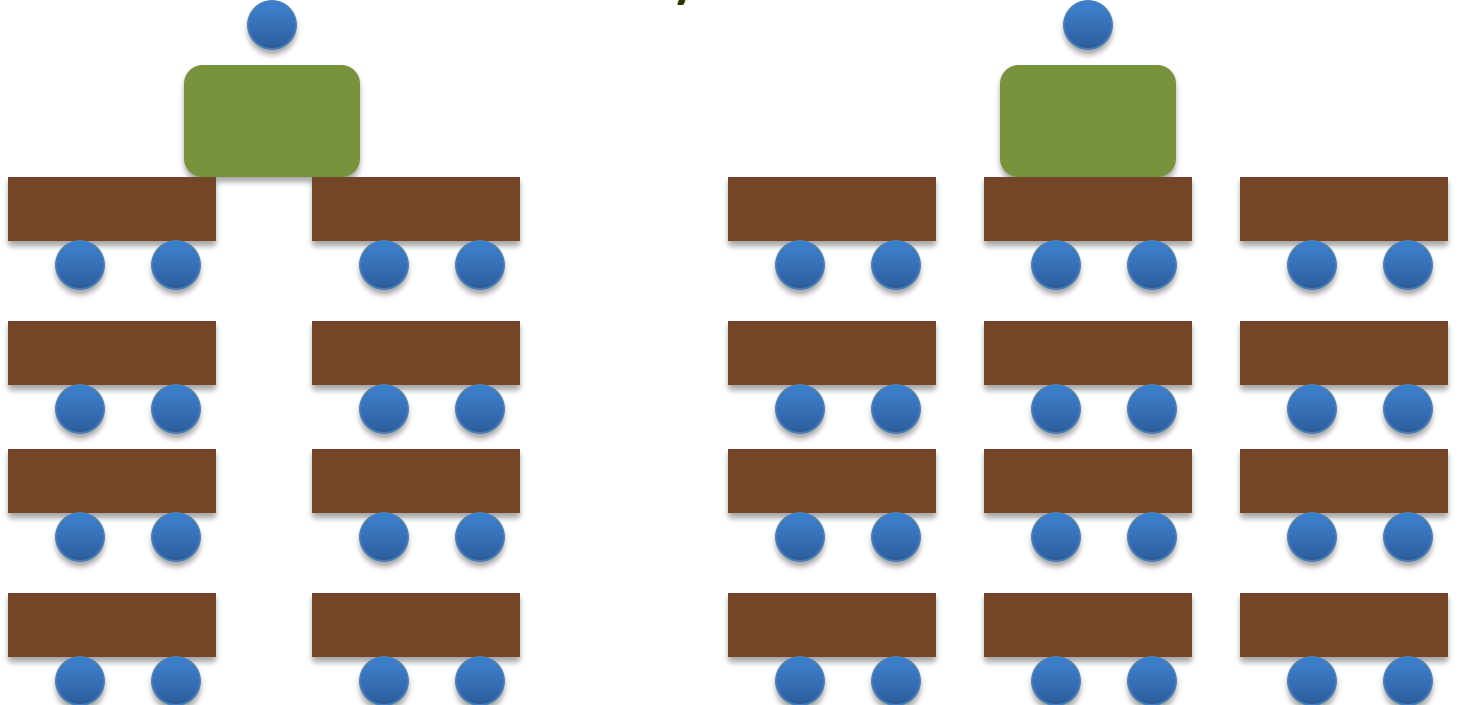
- Öğrenciler arasında etkileşimi olumsuz şekilde yönlendirecek ve katılımı zorlaştıracak yerleşim düzeninden kaçınılmalıdır.
- Düzenli sınıflardaki öğrencilerin, düzensiz sınıflardakine göre daha mutlu ve daha iyi davrandıkları görülmüştür.

Sınıfta yerleşim düzeyi

- Etkili yerleşim için amaçlar ve ders dikkate alınarak sıraların düzenlenmesinde aşağıdaki yaklaşımlar kullanılmaktadır.
  - Sıra ve sütun biçiminde düzenleme
  - Sıraların gruplanarak düzenlenmesi
  - Oditoryum düzeni
  - Daire biçiminde düzenleme
  - U biçiminde düzenleme
  - Grupların gruplanması
  - Çalışma istasyonu

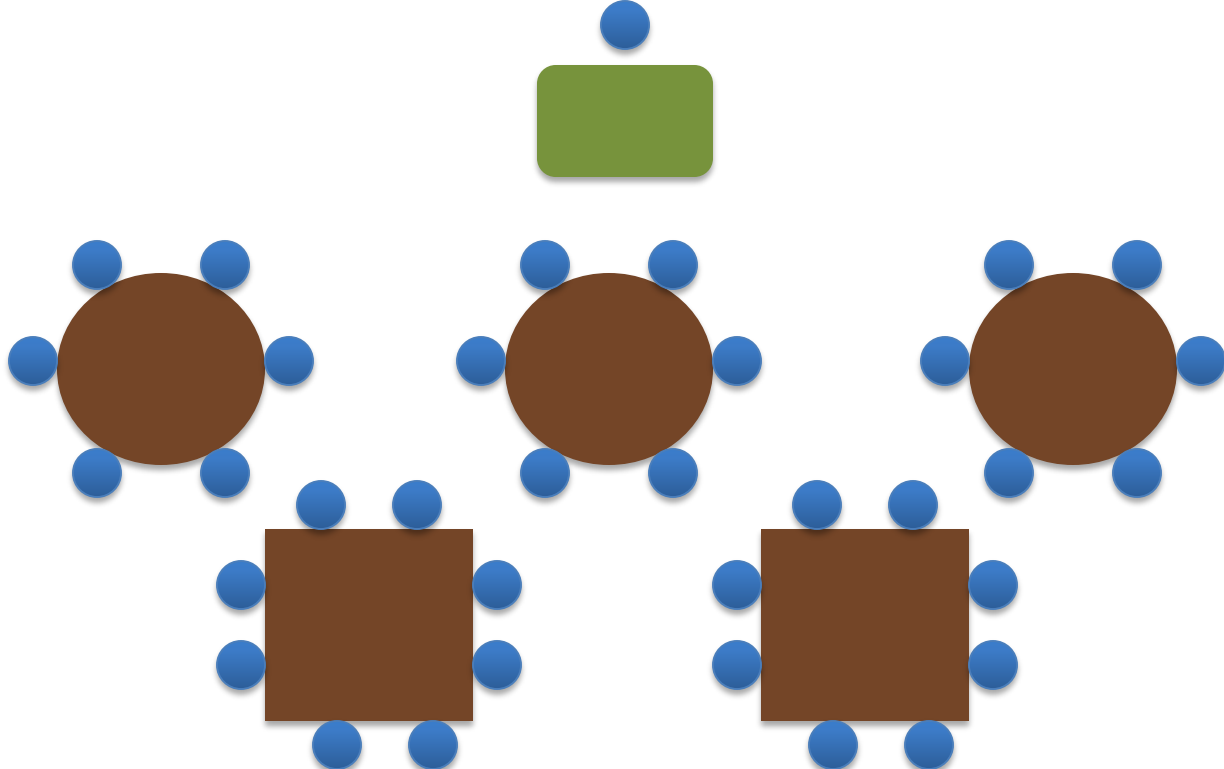
Sınıfta yerleşim düzeyi

- Sıra ve sütun biçiminde düzenleme
  - Geleneksel sınıf yerleşim şekli de denilmektedir. Sıralar sınıfın büyüklüğüne göre iki ya da üç sütun halinde arka arkaya dizilir.

Sınıfta yerleşim düzeyi

- Sıraların gruplanarak düzenlenmesi
  - Sıraların dördü ya da altısı bir araya getirilerek gruplanır. Küme yerleşim düzeni de denilmektedir.

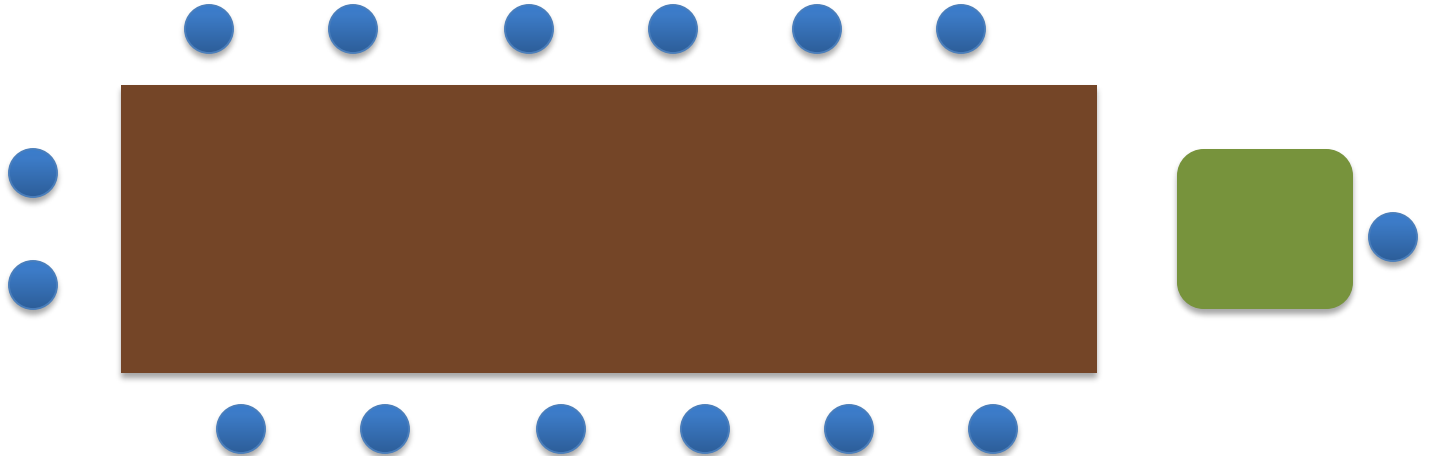

Sınıfta yerleşim düzeyi

- Sıraların gruplanarak düzenlenmesi
  - Bu oturma grubunda kullanılan yöntemler
    - İşbirliğine dayalı öğretim
    - Tartışma
    - Küçük grupla öğretim
    - Küme çalışması

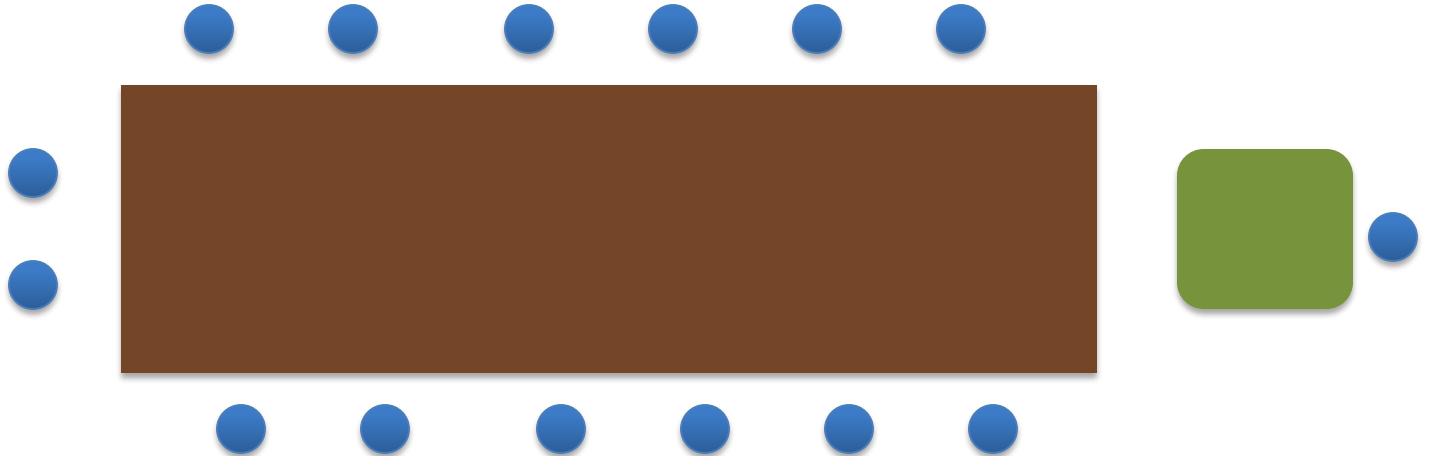
Sınıfta yerleşim düzeyi

- Oditoryum düzeni
  - Konferans düzeni de denilmektedir.
  - Öğrenci sayısının fazla olması ve özellikle yeni bir konu anlatıldığında kullanılabilir.
  - Öğretmenin önemi minimuma inerken sınıfın önemi ön plana çıkar.

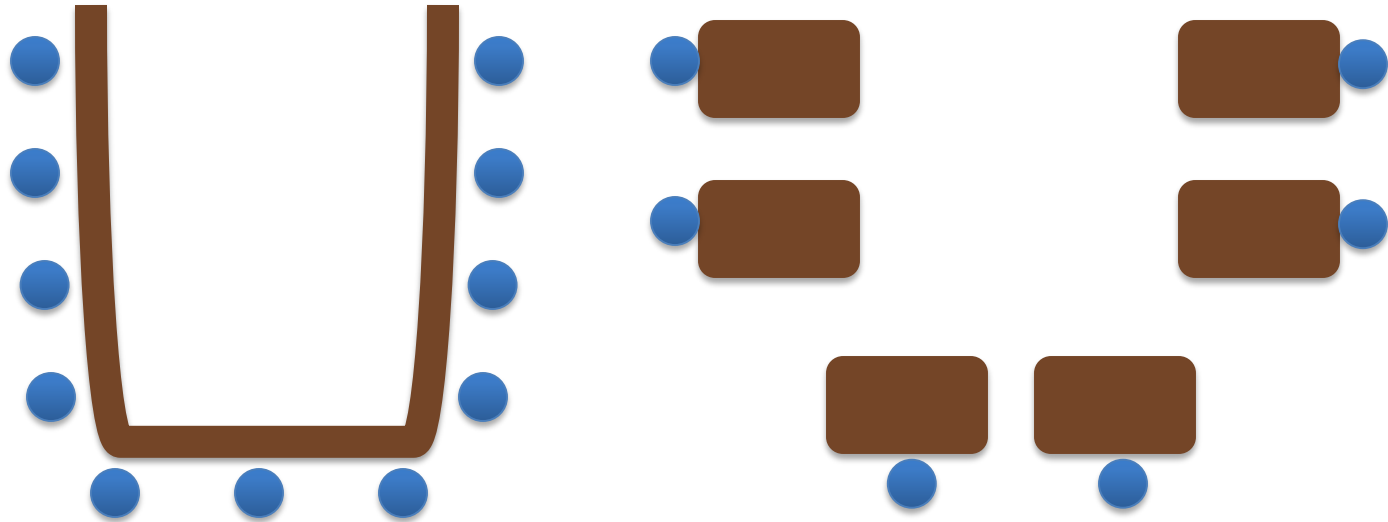
Sınıfta yerleşim düzeyi

- Oditoryum düzeni
  - Bu düzen öğrenciler arasındaki iletişimi güçlendirir. Görsel sunu gereken durumlarda, bu oturma düzeni etkili olabilir.

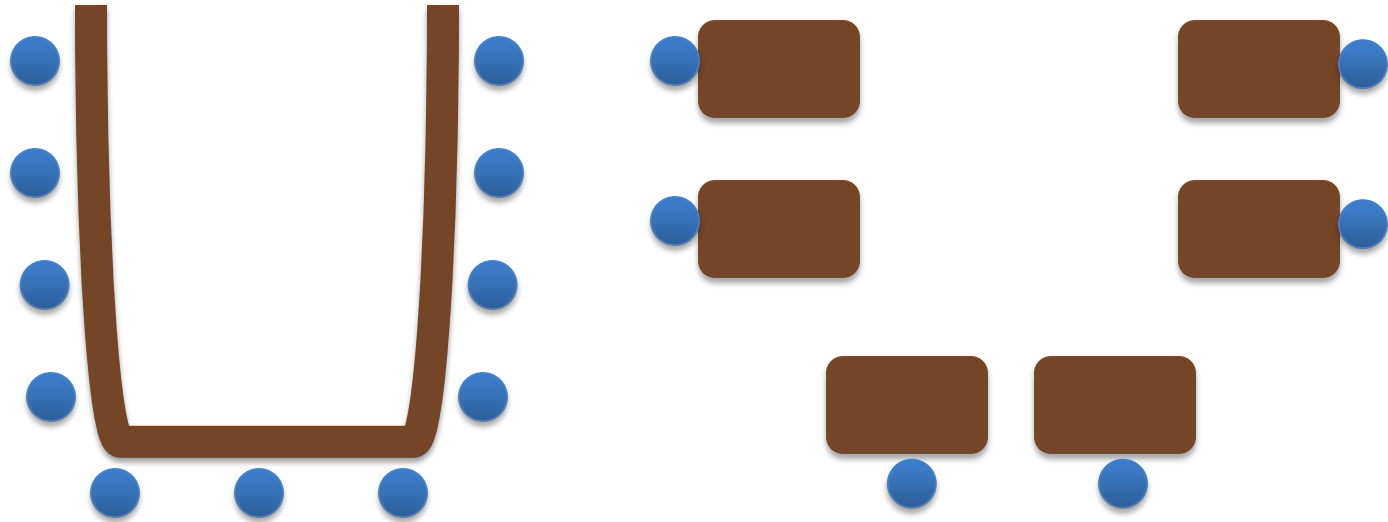
Sınıfta yerleşim düzeyi

- U biçiminde düzenleme
  - Öğrencilerin tümü yüz yüze iletişim kurabilirler.
  - U şeklinde açık bölüm kullanılarak kolaylıkla ve hızlı öğretim materyalleri dağıtılabilir.

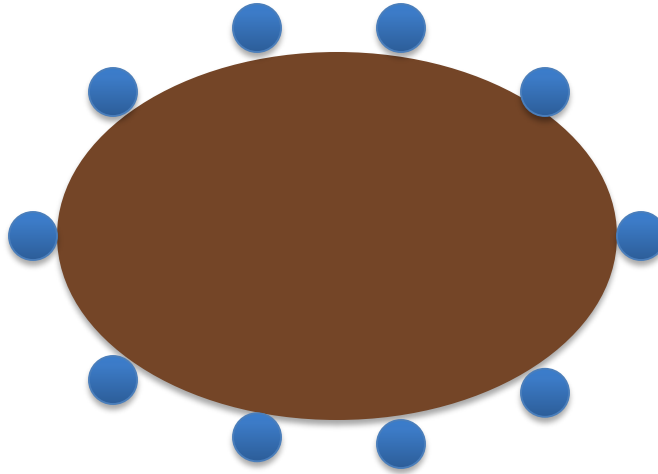
Sınıfta yerleşim düzeyi

- U biçiminde düzenleme
  - Perdeye yansıtılan her türlü görüntü rahatlıkla izletilebilir.
  - Gösteri, tartışma ve dinleyerek yazma etkinliklerinde tercih edilebilir.

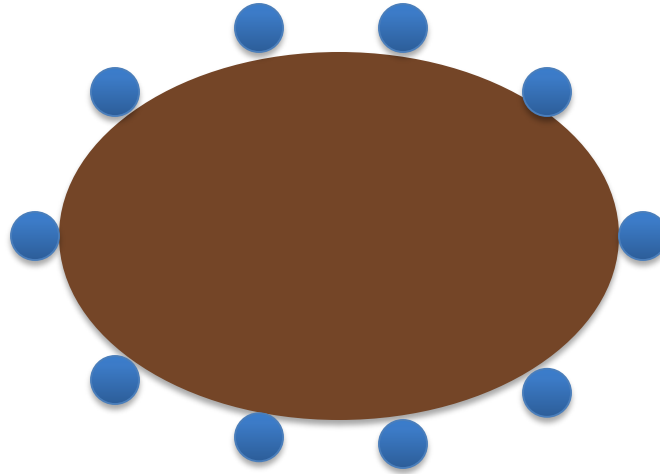
Sınıfta yerleşim düzeyi

- Daire biçiminde düzenleme
  - Öğretmen ve öğrenciler daha kolay göz teması kurabilir.
  - Özellikler tartışma etkinliklerinde kullanılabilir.

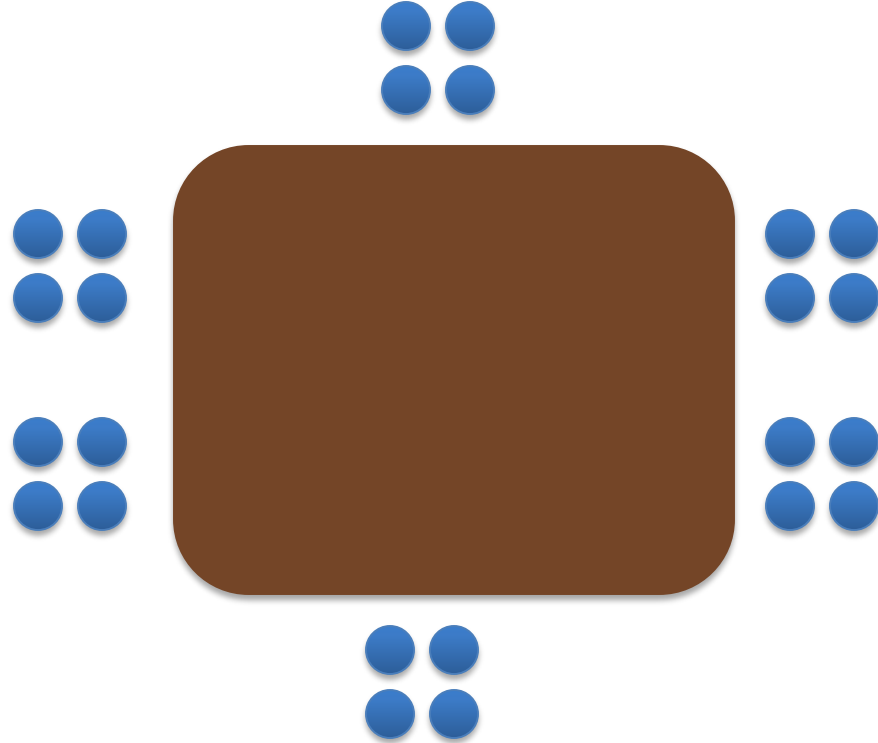
Sınıfta yerleşim düzeyi

- Daire biçiminde düzenleme
  - Kalabalık sınıflarda uygulamak güçtür.
  - Öğrenciler arasındaki etkileşimi ve derse katılımını olumlu yönde etkileyebilir.

Sınıfta yerleşim düzeyi

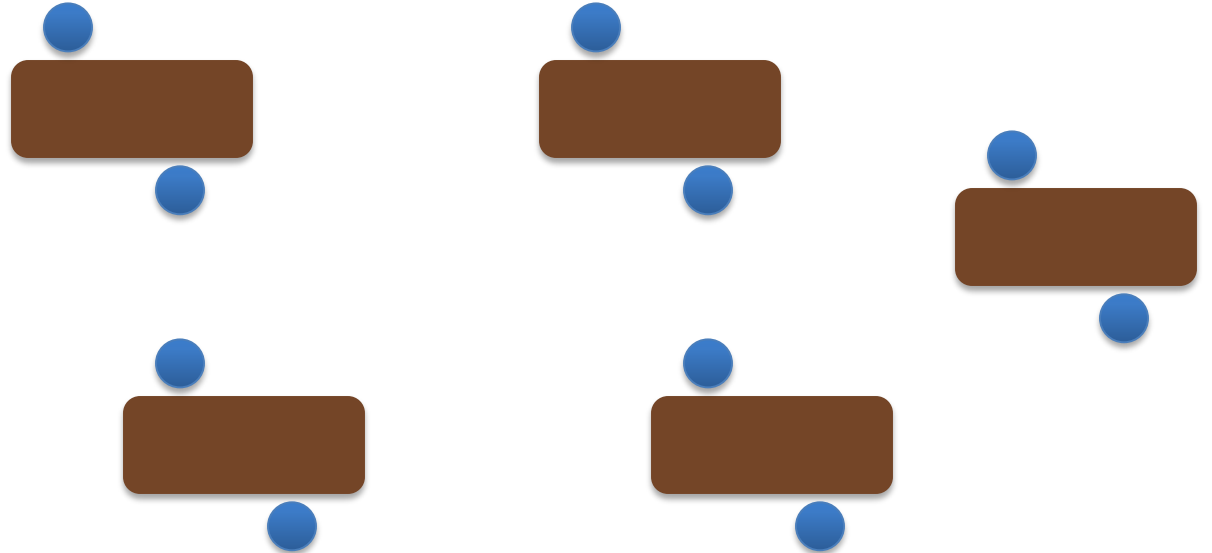
- Grupların gruplanması yerleşim şekli
  - Rol oynama, münazara veya grup çalışmaları gözlemlene gibi etkinliklerde kullanılabilir.

Sınıfta yerleşim düzeyi

- Çalışma istasyonu yerleşim şekli
  - Aktif laboratuvar çalışmaları için uygundur. Her laboratuvar masası veya çalışma istasyonu çevresine iki öğrenci yerleşir.

Öğrenme-öğretme sürecinin yönetimi

- Sınıflarda eğitimsel etkililik düzeyi yüksek olmalıdır.
- Öğrenme-öğretme sürecinin aşamaları
  - Ön bilgilerin harekete geçirilmesi
  - Yeni bilgilerin anlaşılması
  - Bilginin yapılandırılması
  - Bilginin uygulanması
  - Bilginin değerlendirilmesi

Öğrenme-öğretme sürecinin yönetimi

- Ön bilgilerin harekete geçirilmesi
  - Yeni bilgi verilmeden önce öğrencilerin ön bilgilerinin harekete geçirilmesi gerekir.
  - Yeni bilgiler ön bilgilere dayalı yapılandırılmaktadır.
  - Bu yüzden öğrenciyi yeni konuya hazırlamak gerekir.

Öğrenme-öğretme sürecinin yönetimi

- Yeni bilgilerin anlaşılması
  - Bunun için
    - bilgilerin öğrencilere bütün olarak sunulması,
    - incelenmesi,
    - bütün-parça ilişkilerinin gösterilmesi ve
    - bilgilerin derinliğine inilmesi gerekir.

Öğrenme-öğretme sürecinin yönetimi

- Yeni bilgilerin anlaşılması
  - Bu amaçla
    - Olayları ve düşünceleri sıralama
    - Sınıflama
    - Tahmin etme
    - İlişkilendirme
    - Benzerlikleri ve farklılıkları bulma
    - Sebep-sonuç ilişkileri kurma
    - Analiz-sentez yapma
    - Özetleme
    - Değerlendirme gibi çalışmalar yapmak gerekir.

Öğrenme-öğretme sürecinin yönetimi

- Bilginin yapılandırılması
  - Bu aşamada öğretmen öğrencilere bilgiyi zihinde yapılandırılmasına destek olur.
  - Çeşitli sorular sorar, bilgiler arasındaki farklılıkları gösterir, soyut öğeleri anlamalarına yardım eder.

Öğrenme-öğretme sürecinin yönetimi

- Bilginin uygulanması
  - Öğrenci edindiği bilgiyi uygular.
  - Bu nedenle uygulama ortamları oluşturulmalıdır.
  - Öğrenci bilginin uygulamadaki durumunu görmeli, bilgiyi uygulamada daha da geliştirerek zenginleştirmelidir.
  - Günlük hayata öğrendiklerini aktarır.

Öğrenme-öğretme sürecinin yönetimi

- Bilginin değerlendirilmesi
  - Değerlendirme ile bilginin eksik veya yanlış yönlerini
  - Uygulamadaki durumunu
  - Yeni ve farklı durumlara uygulanabilirliğini gözden geçirir.

Öğrenme-öğretme sürecinin yapısı

- Öğretim yönünden
  - Öğretmen merkezli öğretim
  - Öğrenci merkezli öğrenme
- Öğrenci yönünden
  - Yarışmacı öğrenme
  - Bireysel öğrenme
  - İşbirlikli öğrenme

Öğrenme-öğretme sürecinin yapısı

- Öğrenci yönünden
  - **Yarışmacı öğrenme:** Öğrenciler başarı için kıyasıya yarışır. En yüksek başarı ödüllendirilir. Öğrenciler arasında olumsuz etkileşim vardır.
  - **Bireysel öğrenme:** Öğrenciler tek başına çalışır. Başarılar birbirinden bağımsızdır. etkileşim çok azdır.
  - **İşbirlikli öğrenme:** Öğrenciler küçük gruplar halinde çalışır. Amaca ulaşmak için bütün kaynak ve çabalar birleştirilir. Grup başarısı önemlidir. İletişim ve etkileşim üst düzeydedir.

Öğretimi uygulama

- Hazırlık
- Sunu
- Uygulama
- Özetleme/Değerlendirme

Öğretimi uygulama

- Hazırlık
  - Dikkat çekme
  - Amaçları açıklama
  - Güdüleme
  - Gözden geçirme etkinlikleri yapılır.

Öğretimi uygulama

- Sunu
  - Derse geçiş ve değerlendirme söz konusudur.
  - Dersin araç ve gereçleri işe koşulur.
  - Bu aşamada derse dikkat, ilgi ve güdüleme canlı tutulmalıdır.

Öğretimi uygulama

- Sunu
  - Dersin sunumunda izlenebilecek yollar
    - Tümdengelim
    - Tümevarım
    - Parça-bütün
    - Ardışık sıralama
    - Karşılaştırma
    - Model olma

Öğretimi uygulama

- Uygulama
  - Bireysel ve grupla öğrenme etkinlikleri yapılır.
  - Bol bol örnek verme, alıştıırma yapma ve sorular sorma önemli etkinliklerdir.
  - Öğrenmeye rehberlik edilebilir.
  - Hatırda tutuma ve transferi sağlama etkinlikleri yapılabilir.

Öğretimi uygulama

- Özetleme/Değerlendirme
  - Dersin bitişine dikkat çekilir.
  - Ders sonu özet yada ara özetler yapılabilir.
  - Son özette ana düşünce söylenmelidir.
  - Öğretmen öğrencilerin uygun hedef davranışları gösterme durumunu belirlemeye çalışmalıdır.
  - Öğrencilerin öğrendiklerini birleştirmeye yardım etmelidir.

KAYNAKLAR

- Gülşen, C. (2011). Kuram ve Uygulamada Sınıf Yönetimi. *Ankara: Anı Yayıncılık.*
- Güneş, F. (2014). *Sınıf yönetimi: Yaklaşım ve modeller.* Pegem Akademi.
- Shindler, J. (2016). *Dönüştürücü Sınıf Yönetimi.* Eğitim Yayınevi.